

Luca - Comentarii Jean Koechlin

Evangelia după Luca este aceea care, am putea spune, îl apropie cel mai mult pe Domnul Isus de noi, pentru că ea îl prezintă în special în umanitatea Lui desăvârșită. Dumnezeu l-a ales pe Luca, medicul preaiubit și credinciosul însoțitor al lui Pavel până la sfârșit (Coloseni 4.14; 2 Timotei 4.11), pentru a ne face această descoperire. Ea se prezintă sub forma unei relatări destinate unui oarecare Teofil («cel iubit de Dumnezeu»). Subiectul său l-a făcut pe evanghelist să descrie cu o atenție cu totul specială cum Isus a îmbrăcat umanitatea noastră și și-a făcut intrarea în lume. Cu siguranță, El ar fi putut să apară aici la vârstă adultă, dar a vrut să trăiască în întregime istoria noastră, de la naștere până la moarte, în totalitate pentru Dumnezeu. Începutul istorisirii ni-l înfățișează pe Zaharia, un preot evlavios care-și împlinea serviciul său în templu. În timp ce slujea în acel loc solemn, a văzut deodată cu spaimă că nu era singur. Un înger stătea lângă altarul tămâierii, purtând un mesaj divin: că le va fi dat un fiu (lui Zaharia și Elisabetei). Pus deoparte pentru Dumnezeu încă de la naștere, el va fi un mare profet și va pregăti pe Israel pentru venirea lui Mesia (comp. v. 17 cu Maleahi 4.5,6).

În fața acestei „vești bune” (v. 19), inima lui Zaharia rămâne neîncrezătoare. Cu toate acestea, nu conținea ea răspunsul la rugăciunile lui? (v. 13). Ce trist este – cum ni se întâmplă și nouă de multe ori – când nu mai așteptăm de la Domnul ceea ce l-am cerut! Ca răspuns la acest „după ce (sau cum) voi cunoaște ...?” (v. 18), mesagerul ceresc își revelează propriul său nume: Gabriel, care semnifică: Dumnezeu este puternic. Într-adevăr, cuvântul său se va împlini în ciuda triselor raționamente cu care a fost întâmpinat. Zaharia avea să rămână mut până la nașterea copilului, în timp ce Elisabeta, soția lui, obiect al harului divin, avea să se ascundă cu modestie, pentru a nu atrage atenția. Îngerul Gabriel primește apoi o misiune și mai deosebită: cea de a o anunța pe Maria, fecioară din Israel, că va fi mama Mântuitorului. Ce eveniment minunat, infinit în consecințe! Înțelegem tulburarea și emoția pe care le resimte tânăra fată. Însă Maria crede și se supune în totul vocii divine: „Iată roaba Domnului...” (v. 38). Despre Ioan, îngerul spusese: „va fi mare înaintea Domnului” (v. 15); însă despre Isus declară: „El va fi mare și Se va chema Fiu al Celui Preaînalt ... Fiu al lui Dumnezeu” (v. 32,35).

Grabnică să împărtășească mesajul îmbucurător cu cea despre care îngerul tocmai îi vorbise, Maria s-a dus la ruda ei, Elisabeta. Ce dialog a avut loc atunci între aceste două femei! – ilustrat de Maleahi 3.16: „Atunci cei care se temeau de Domnul vorbeau ... unul cu altul”. Ceea ce le preocupa pe ele era gloria lui Dumnezeu, împlinirea promisiunilor Sale, binecuvântările acordate prin credință. Avem noi astfel de subiecte de conversație atunci când ne întâlnim cu alți copii ai lui Dumnezeu? „Ferice de aceea care a crezut ...” (v. 45) strigă Elisabeta, iar Maria îi răspunde: „Duhul mi s-a bucurat în Dumnezeu, Mântuitorul meu ...” (v. 47). Iată o dovadă suficientă că Maria fusese mântuită numai prin credință, nu în alt fel. Păcătoasă ca toți oamenii, ea avea nevoie de Mântuitorul care urma să Se nască din ea. Și adaugă: „A privit spre starea smerită a roabei Sale” (v. 48). Deși a fost beneficiara unei favori de excepție, Maria a rămas la locul ei înaintea Lui. Ce-ar gândi ea despre închinarea care i se aduce în creștinătate? „Pe cei bogați i-a scos afară fără nimic”. Dumnezeu nu-i dă afară cu mâinile goale decât pe cei plini de ei înșiși. Să remarcăm cât de mult se aseamănă această frumoasă cântare a Mariei cu cea a Anei (1 Samuel 2).

Elisabeta îl aduce pe lume pe acela care avea să fie profetul Celui Preaînalt (v. 76). Vecinii și rudele s-au bucurat împreună cu ea. Observați câtă bucurie umple aceste capitole (1.14,44,47,58; 2.10)! Este acum ocazia pentru Zaharia să-și arate credința, confirmând frumosul nume al copilului (Ioan înseamnă favoare de la Domnul). Imediat i-a revenit graiul și, cu primele lui cuvinte, l-a laudat și l-a binecuvântat pe Dumnezeu. Plin de Duhul Sfânt, el îl preamărește pe Domnul pentru marea eliberare pe care o va împlini în favoarea poporului. Culmi cu mult mai înalte pot atinge însă cântările noastre creștine, de vreme ce, prin venirea lui Hristos și prin lucrarea Lui de la cruce, Dumnezeu ne-a eliberat nu de vrăjmași pământești, ci de însăși puterea lui Satan. Fiind astfel eliberați, nu avem noi un măreț privilegiu, de a-l sluji Domnului „fără frică, în sfințenie și dreptate înaintea Lui, în toate zilele noastre” (v. 74,75)? „Ne-a cercetat Răsăritul din înălțime” (v. 78), adaugă Zaharia. În vremea lui Ezechiel, gloria se depărtase în direcția Răsăritului. Ce taină minunată: această glorie divină revine pentru a cerceta poporul neputincios și nenorocit (v. 79). De data aceasta, ea nu mai revine sub forma unui nor strălucitor, ci sub înfățișarea umilă a unui Copilaș.

La rândul său, împăratul August este unul dintre instrumentele de care Se folosește Dumnezeu pentru a-și înfăptui planurile minunate. Necunoscuți de nimeni, Iosif și Maria merg la Betleem și acolo este locul nașterii Domnului Isus. Dar ce primire l-a făcut aici, pe pământ, Fiului lui Dumnezeu! Priviți-L culcat într-o iesle, pentru că la han nu era loc pentru El! Venirea Lui deranjează lumea. Câte inimi nu seamănă cu acest han: nu se găsește aici loc pentru Domnul Isus! Nu unora mari, ci câtorva umili păstori le este transmisă vestea bună: „Vi s-a născut un Mântuitor”. S-a născut pentru ei și pentru noi. În timp ce lumea este indiferentă față de nașterea Mântuitorului, cerul întreg celebrează această taină fără seamă: „Dumnezeu S-a arătat în carne, ... a fost văzut de îngeri” (1 Timotei 3.16). Într-un cor minunat, ei l-au slăvit pe Dumnezeu, anunțând pacea pe pământ și buna plăcere a lui Dumnezeu în oameni (comp. cu Proverbe 8.31). Grație semnelor care le-au fost date, păstorii găsesc Copilașul. Ei comunică ceea ce au venit să vadă și să audă și, la rândul lor, îi dau glorie lui Dumnezeu (v. 20). Să ne alăturăm și noi lor în recunoștință și laudă.

Pentru Copil s-a făcut tot ceea ce prevedea legea Domnului. (Acest nume, Domnul, este repetat de patru ori în versetele 22-24, ca pentru a confirma drepturile divinității asupra acestui Copil și împlinirea chiar din leagăn a vocii lui Dumnezeu cu privire la El.) Jertfa oferită în templu dă la iveală sărăcia lui Iosif și a Mariei (citiți Levitic 12.8). Și de data aceasta, Eliberatorul lui Israel este înfățișat nu mai-marilor poporului, ci unor bătrâni smeriți și evlavioși, lui Simeon și Anei. Pentru ce motiv le este lor acordată această favoare? Pentru că ei îl așteptau! Duhul l-a condus pe Simeon în templu și i l-a arătat pe Cel care este „Mângâierea lui Israel” (v. 25), Mântuirea lui Dumnezeu, Lumina națiunilor și Gloria poporului. Îl vede cu ochii lui, îl ține în brațe pe acest Copilaș și aceasta este de ajuns pentru credința lui. Îi aduce glorie lui Dumnezeu și apoi vestește că Isus va fi piatra de încercare pentru a descoperi starea inimii (Isaia 8.14); și aceasta este El și astăzi. La rândul ei, Ana, femeie a rugăciunii și a mărturiei de credință, vine și i se alătură în laudă. Nepărăsind templul, ea a împlinit versetul 4 din Psalmul 84. Din plinătatea inimii, ea vorbește despre El și, în această privință, rămâne pentru noi un prea frumos exemplu!

Acest pasaj are o importanță deosebită: este, în adevăr, singura secvență din copilăria și din tinerețea Domnului Isus pe care Dumnezeu găsește cu cale să ne-o prezinte. Astfel avem aici, în special pentru tineri și pentru copii, Modelul prin excelență. El este desăvârșit în relațiile Sale cu Tatăl ceresc, ale Cărui chestiuni (v. 49: „cele ale Tatălui”) au prioritate față de oricare altele. Ce desăvârșit este și în raporturile cu învățătorii din templu: deși infinit mai înțelept decât ei toți, El nu îi învață, ci îi ascultă și îi întreabă, singura atitudine care se cuvenea vârstei Lui! Este desăvârșit și în relațiile cu părinții: „le era supus”, precizează versetul 51, pentru a nu se născoci ideea că le-a scăpat prin nesupunere. El, care avea conștiința suveranității Sale de Fiu al lui Dumnezeu, S-a plecat într-o ascultare totală încă de la vârsta cea mai

tânără, în casa părinților Lui. Remarcăm râvna Copilului Isus în templu și interesul Său precoce pentru adevărurile divine; nimic altceva nu L-a atras în vestita cetate a Ierusalimului, pe care, probabil, o vizita pentru prima oară. Care este însă prețul cu care noi evaluăm prezența Domnului și învățătura Lui?

Drumurile de odinioară erau, în general, atât de proaste, încât trebuiau reparate și îndreptate de fiecare dată când escorta unei înalte personalități avea să treacă pe acolo. Privită din punct de vedere moral, aceasta este lucrarea lui Ioan Botezătorul. Însărcinat să pregătească venirea lui Mesia, el i-a avertizat pe iudei că numai calitatea de fii ai lui Avraam nu era suficientă pentru a-i pune la adăpost de mânie. Ceea ce Dumnezeu cerea de la ei era pocăința însoțită de roade adevărate. Pocăința, sau mânia? Această alegere pe care trebuia să o facă atunci Israel este astăzi în dreptul oricăruia dintre noi. Persoane din clase sociale diferite i se adresează lui Ioan rând pe rând și el are pentru fiecare de spus câte ceva din partea lui Dumnezeu. Astfel, Cuvântul dă răspuns fiecăruia, potrivit stării și împrejurării în care se află. În urmă se prezintă oamenii de război. Aceștia se așteptau probabil să fie înrolați sub steagul lui Mesia, într-o armată care să scuture jugul roman. Răspunsul lui Ioan pare să-i fi surprins (v. 14). Să nu ne gândim că Domnul are nevoie de noi pentru a împlini acțiunile Sale de răsunet. Ceea ce El așteaptă de la noi este o mărturie cinstită, blândețe și mulțumirea cu situația în care ne aflăm (1 Corinteni 7.24).

Ioan îndemna poporul și predica Evanghelia (v. 18). Mesager credincios, el a vorbit despre Hristos și despre puterea Sa, după care este pus deoparte; misiunea sa a fost împlinită. Ce frumos exemplu este el pentru noi, cei care dorim să slujim Domnului! Nu este în puterea noastră să convertim pe nimeni, oricare-ar fi, însă viața și cuvintele noastre trebuie să-i pregătească pe cei care ne cunosc, astfel încât să-L primească pe Domnul Isus. Pentru aceasta nu este suficient să chemăm la pocăință; trebuie să-L prezentăm pe Mântuitorul. Deci apare Isus. Prin har, El Se alătură celor din poporul Său încă de la primii lor pași pe calea cea bună. Este botezat, Se roagă (fapt menționat numai de Luca) și, ca răspuns divin, Duhul Sfânt coboară peste El; în același timp, vocea Tatălui I se adresează Lui personal: „Tu ești Fiul Meu Preaiubit: în Tine Îmi găsesc plăcerea Mea!” (în Matei 3.17, cuvântul fusese spus pentru cei din jur). Fie ca și noi să ne putem găsi în El toată plăcerea noastră! Genealogia Domnului Isus în Evanghelia după Luca merge înapoi până la Adam și până la Dumnezeu, atestând calitatea Lui de Fiu al Omului în același timp cu cea de Fiu al lui Dumnezeu. Matei 1.1-17 stabilea titlul Lui de Fiu al lui David și al lui Avraam, moștenitor al promisiunilor divine făcute lui Israel.

Domnul a fost ispitit în pustiu, locul unde Israel își înmulțise cârțirile și poftetele (Psalmul 106.14). Cel dintâi atac al vrăjmașului este pentru Isus ocazia de a aminti acest adevăr fundamental: că omul are un suflet care cere să fie hrănit și că singura hrană pentru omul launtric este Cuvântul lui Dumnezeu. Apoi, acestui Om perfect dependent, Satan îi oferă toate împărățiile lumii și gloria lor. Câți nu și-au vândut sufletul pentru înfinit mai puțin! Lumea face parte, într-adevăr, din moștenirea destinată Domnului Isus. Dar, fie că este vorba de întregul pământ, fie de o simplă bucată de pâine, Hristos nu vrea să le primească decât din mâna Tatălui Său (Psalmul 2.8). Atunci Satan insinuează pentru a doua oară: „Dacă ești Fiu al lui Dumnezeu ...” (v. 3 și 9), ca și cum lucrul acesta era de probat. O asemenea probă ar fi fost exact punerea la îndoială a ceea ce Tatăl venise să-L proclame în mod solemn (cap. 3.22) sau, cu alte cuvinte, aceasta ar fi însemnat chiar ispitirea lui Dumnezeu. Domnul Isus nu ar fi putut fi un model pentru noi dacă L-ar fi învins pe diavol în timp ce era îmbrăcat în puterea Lui divină. El însă triumfă prin armele puse la dispoziția omului: o dependență totală de Dumnezeu, o ascultare deplină față de Cuvânt și o încredere nezdruccinată în promisiunile Lui.

Vedem lucrarea Domnului debutând la Nazaret, locul unde fusese crescut. Mărturia noastră începe în căminul nostru, între cunoscuții noștri. Probabil că vom avea mai mult curaj pentru a-i evangheliza pe păgâni decât avem pentru a lua o poziție înaintea celor care ne cunosc. În sinagogă, Învățătorul divin citește pasajul din Isaia care îl recomandă ca Mesagerul harului. El proclamă captivilor deschiderea închisorilor (Isaia 61.1 și 42.7). Dacă celor din închisori li s-ar vesti amnistierea și punerea în libertate, cum ne-am putea oare imagina ca unii să mai prefere captivitatea; ca alții să îndrăznească să se bizuie mai degrabă pe nevinovăția lor, așteptând cumva să fie eliberați pe cale legală; ca mulți, din contră, să spună: «aceasta nu-i pentru mine, sunt prea vinovat» și, în sfârșit, ca mulți să refuze să creadă vestea grațierii? Sunt atitudini nebunești, foarte nesigure ... și totuși frecvente la cei care refuză mântuirea. Dar unii dintre cei prinși de Satan au primit cu bucurie oferta eliberării. Voi cu care dintre acești prizonieri vă asemănați? Tristul sfârșit al acestui episod ne prezintă în ce fel au răspuns acelor „vești bune” locuitorii Nazaretului – exponenți ai întregului popor.

Dat afară din Nazaret, Domnul Isus își continuă slujba la Capernaum. El dă învățături și vindecă cu o autoritate care n-ar fi trebuit să-i uimească atât de mult pe oameni (v. 32,36), dacă ar fi vrut să recunoască în El pe Fiul lui Dumnezeu. În schimb, demonii nu se înșală în această privință. Iacov 2.19 ne declară că ei „cred și tremură”. Și, în timp ce Domnul Se afla pe pământ, activitatea lor se intensifica pentru a l se împotrivi. El întâlnește aceste duhuri necurate până și în sinagogă, dar nu le permitea să mărturisească despre El. Versetele 38 și 39 ne istorisesc despre vindecarea soacrei lui Simon. Isus Se apleacă cu tandrețe asupra bolnavei, pentru că nu de departe Se ocupă El de suferințele noastre. Și cum a folosit această femeie sănătatea pe care tocmai a recăpătat-o? Într-un mod foarte grăitor pentru toți: „îndată ... ea le slujea”. Deși străin de această lume, Domnul Isus nu era străin de durerile și de necazurile ei. Nici chiar seara nu și-a întrerupt lucrarea neobosită, iar dimineața a fost iarăși gata să-și reia activitatea, pentru că petrecuse câteva momente deoparte, singur cu Dumnezeu. Iar această dependență – lucrarea – nu se lasă oprită de mulțimile care caută să-L rețină.

Iată binecunoscuta istorisire a pescuirii minunate ... și a unui eveniment încă mai minunat: convertirea lui Simon. Ce făcea acesta în timp ce Învățătorul divin vorbea mulțimilor de lângă El? Spăla năvoadele murdărite în urma lucrului fără rezultat din timpul nopții precedente. Isus îl va obliga să-L asculte, cerându-i să iasă pe lac, pentru ca El să Se poată adresa din barcă poporului strâns pe mal ... și în același timp omului de lângă El. Apoi Domnul le va vorbi într-un alt fel lui Simon și tovarășilor lui. Umplându-le năvoadele, El Se va înfățișa astfel ca Stăpânul universului care poruncește peștilor mării, potrivit Psalmului 8.6,8, și care poate totul acolo unde omul nu poate nimic. Cuprins de teamă, convins de păcat în prezența Domnului, Simon se aruncă în genunchi, strigând: „Pleacă de la mine...” (v. 8). Dar oare pentru a pleca de la el l-a căutat Domnul cel plin de dragoste pe păcătos? Luca este singurul care ne relatează această întâlnire hotărâtoare a Domnului cu ucenicul Său, Petru. Cartea Fapte ne va arăta cum Petru, devenit pescar de oameni, va fi mijlocul unei pescuiri minunate, de aproximativ trei mii de suflete (Fapte 2.41).

Un biet leproș vine la Isus, Căruia îi recunoaște puterea. El este vindecat prin voia dragostei Sale. În versetul 16 ne este dezvăluit încă o dată secretul acestui Om desăvârșit: viața Lui de rugăciune. Perfecțiunea omului constă în a fi total dependent de Dumnezeu, iar această dependență își găsește expresia în rugăciune. De aceea, Luca ni-L arată de multe ori pe Modelul nostru incomparabil în această atitudine binecuvântată (cap. 3.21; 5.16; 6.12; 9.18,29; 11.1; 22.32,44). Vedem apoi eforturile considerabile depuse de câțiva oameni pentru a pune un sărman paralizic în contact cu Isus. Fie ca acest zel și această perseverență a credinței să ne servească drept încurajare! Și noi îi putem aduce înaintea Domnului (în rugăciune) pe cei a căror convertire ne stă pe inimă și să-i invităm să ne însoțească acolo unde El a promis prezența

Sa.În capitolele 4 și 5, păcatul ne este prezentat sub diferite aspecte: ca putere a lui Satan, în cei posedați de demoni (cap. 4.33,41); sub forma mizeriei, în cel leproș; ca o stare de moarte față de Dumnezeu, în cazul paralizicului. Isus a venit să răspundă acestor trei caractere: El este Cel care eliberează, care curăță și care-l readuce pe om în deplinătatea facultăților sale, pentru Dumnezeu.

Levi (numit și Matei: Matei 9.9) era la slujba sa atunci când vocea lui Isus îl cheamă. Pe dată el părăsește totul, se scoală și îl urmează. Apoi îl primește la el pe Domnul, împreună cu vechii lui colegi, cărora vrea să le ofere o ocazie de a-L întâlni pe Mesia. (Fie ca și invitațiile noastre să aibă același motiv!) Acești vameși (perceptori de taxe) erau urâți de ceilalți iudei, pentru că ei se îmbogățeau pe seama lor, profitând de stăpânirea romană. De aici și indignarea cărturarilor și a fariseilor, când L-au văzut pe Isus împreună cu ucenicii Lui în tovărășia unor asemenea renegați... Ce mulți oameni sunt mai curând dornici să-i evite pe păcătoși, decât să evite păcatul! Ca răspuns la cântările lor, Isus Se face cunoscut ca marele medic al sufletelor. Așa cum doctorul nu se duce la cei sănătoși (sau care se cred așa), tot astfel nici Domnul nu Se ocupă decât de cei care își recunosc vinovăția. Apoi cărturarii și fariseii ridică problema postului. Isus le răspunde că această marcă a întristării nu se potrivește cât timp El, Mirele, Se află în mijlocul lor. Iar robia față de lege și porunci nu se potrivește cu libertatea și bucuria pe care le aduce harul (v. 36,37).

Domnul Isus venise pentru a introduce o nouă ordine, însă Israel considera ca fiind mai bun vechiul regim al legii (comp. cu cap. 5.39). Acesta este omul; el preferă poruncile, pentru că, împlinindu-le într-o cât de mică măsură, se poate mândri cu ele, în timp ce harul îl umilește, făcându-l să se considere pierdut. Pentru acest motiv, iudeii țineau foarte mult la sabat; Domnul însă le dă fariseilor două lecții în legătură cu acest subiect: una din Scripturi și din istoria lui Israel (v. 3,4), iar cealaltă din propriul Său exemplu de dragoste (v. 9,10). Singurul efect asupra inimilor lor a fost însă să-i facă să urzească planuri pentru a scăpa de El. Apoi Învățătorul își desemnează apostolii; dar, mai înainte de a o face, El Se roagă o noapte întreagă. Ce importanță avea această alegere pentru lucrarea care trebuia împlinită apoi! Domnul Isus cunoștea caracterul natural al fiecăruia dintre ucenicii Săi, ce trebuia să dobândească și ce să lepede fiecare ... îi cunoștea, dar îi iubea, așa cum vă cunoaște și vă iubește și pe voi (Ioan 10.14,27). În plus, Cel care știa toate lucrurile a trebuit să-l ia cu Sine pe trădătorul Iuda. Dar acolo din nou triumfă supunerea Lui deplină: Isus venise să împlinească Scripturile.

De câte ori nu ne simțim sufocați de aceste învățături ale Stăpânului... Să le lăsăm să ne pătrundă în inimi și în special să le trăim! Cea mai mare parte a acestor cuvinte se regăsesc în Matei 5-7; aici însă ele sunt mai personale – nu se spune: „ferice de aceia...”, ci „ferice de voi...”. Versetul 31 constituie un rezumat al îndemnurilor adresate „vouă, care ascultați” (v. 27): „Cum voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți-le și voi lor la fel” (v. 31). Să ne purtăm bine cu semenii noștri, dacă vrem să dăm ascultare acestui cuvânt! Toate aceste trăsături de caracter sunt străine de firea noastră orgolioasă, egoistă și nerăbdătoare. Domnul subliniază că ele sunt ale lui Dumnezeu însuși și că prin ele vom fi recunoscuți că suntem copiii Tatălui ceresc ... pe pământ (v. 35b, 36). În cer, într-adevăr, nu vom mai avea ocazia de a le manifesta, pentru că acolo nu vor mai fi nici vrăjmași de iubit, nici nedreptăți de îndurat, nici necăjiți de mângâiat. Avem responsabilitatea și privilegiul ca aici, pe pământ, să semănăm cu Isus, să reflectăm blândețea, dragostea, smerenia și răbdarea acestui Model desăvârșit care, când era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri, iar când era chinuit, nu amenința (1 Petru 2.21,23).

Dacă un mic corp străin se depune pe lentila unui microscop, atunci prin el nu se mai poate vedea nimic. La noi însă, în mod ciudat, se petrece un fenomen invers: cu cât este mai mare „bârna” pe care o avem în ochi, cu atât vedem mai bine „paiul” din ochiul fratelui nostru. În versetul 46, Domnul Isus ne pune o întrebare la care trebuie să reflectăm: „Pentru ce Mă chemați: Doamne, Doamne!, și nu faceți ce spun?”. Nu suntem adesea prea ușuratici și prea inconsecvenți când pronunțăm Numele Domnului Isus în rugăciunile noastre? Nu avem dreptul să-L numim astfel, dacă nu suntem dispuși să facem voia Lui în toate privințele (1 Ioan 2.4). Mulți copii din părinți creștini L-au primit, prin har, pe Isus Hristos ca Mântuitor al lor; dar, dacă nu-L recunosc și în autoritatea Lui ca Domn, putem oare spune despre aceștia că s-au întors cu adevărat la El? Adevăratul creștinism constă în a nu mai trăi pentru noi înșine, ci pentru Acela care a murit pentru noi, în a-L sluji și în a-L aștepta (1 Tesaloniceni 1.9,10; 2 Corinteni 5.15). A zidi speranțele „pe pământ” înseamnă a merge spre o mare ruină (v. 49). Cât despre noi, să mergem cu hotărâre la Isus, să-l ascultăm cuvintele și să le punem în practică (v. 47)!

Ce nobile sentimente întâlnim la centurionul din Capernaum: afecțiune puternică pentru un simplu rob; bunăvoință față de Israel; smerenie („nu sunt vrednic...”, declară el; comp. cu v. 4); simțul datoriei și supunere față de autorități, căpătate în viața militară (v. 8)! Dar nu aceste calități morale au fost cele pe care le-a admirat Domnul, ci credința acestui străin. Isus i-o citează ca exemplu. Credința există numai prin obiectul pe care ea îl acceptă: aici, atotputernicia Domnului. Cu cât obiectul va fi recunoscut în grandoarea sa, cu atât mai măreață va fi credința. Fie ca Hristos să fie mare pentru inima noastră! Apropoiindu-Se de Nain, Domnul și mulțimea care-L însoțea întâlnesc un alt cortegiu; este unul de înmormântare, ca cele pe care le putem vedea pe străzi (Eclesiastul 12.5b: amintire tragică a faptului că moartea este plata păcatului). Acesta însă este unul deosebit de trist, pentru că era vorba de unicul fiu al unei văduve. Mișcat de milă, Isus mai întâi o mângâie pe sărmana mamă, apoi atinge sicriul (așa cum îl atinsese pe leproș în cap. 5.13, fără a deveni necurat; comp. cu Numeri 19.11). Și iată că mortul se scoală și începe să vorbească! Să nu uităm că mărturia verbală este o dovadă necesară a vieții care este în noi (Romani 10.9).

Din temnița în care îl închisese Irod (cap. 3.20), Ioan Botezătorul trimite la Isus doi dintre ucenicii săi, ca să se intereseze cu privire la El. Din întrebarea pusă de Ioan se vedeau lămurit îndoiala și descurajarea lui. El vestise împărăția și iată că obține închisoarea. Era, într-adevăr, cu puțință ca Isus să fie „Cel care vine”? Multe persoane, văzând starea actuală a Bisericii, persecuțiile la care sunt supuși cei credincioși în multe țări și indiferența lumii față de evanghelie, ajung să se îndoiască de puterea Domnului și de împărăția Lui. Dar împărăția nu va veni înainte de răpirea Bisericii și de împlinirea evenimentelor profetice. Lucrările lui Isus! – acestea sunt conținutul răspunsului la întrebarea celor doi trimiși. Ioan dăduse mărturie despre Domnul. Acum este rândul Domnului ca, înaintea aceleiași mulțimi, să dea mărturie despre Ioan. Și El arată cu tristețe cum a întâmpinat „această generație” privilegiată (v. 31) slujba precursorului Său și slujba Sa. Nici chemările lui Ioan la pocăință, nici veștile bune aduse de Mântuitorul, care ar fi trebuit să producă bucurie și laudă, nu au găsit ecou în masa poporului, nici la conducătorii acestora.

Deși mult diferită de cea a lui Levi (cap. 5.29), și Simon fariseul îl invită pe Domnul la masă. Se gândea probabil că va fi onorat prin aceasta, dar Isus îi va da o lecție a umilinței. Iată că în casă este introdusă o femeie cunoscută prin viața ei destrăbălată. Ea răspândește pe picioarele lui Isus, împreună cu omagiul parfumului ei, multe lacrimi de pocăință. Tocmai această păcătoasă, și nu Simon fariseul, este cea care înprospătează și revigorează inima Mântuitorului, pentru că ea conștientizează marea datorie pe care o are față de Dumnezeu și se înfățișează înaintea lui Isus cu singura atitudine cuvenită: cea a unei inimi zdrobite și smerite (Psalmul 51.17). Înainte de a-i spune acestei femei cuvântul de har pe care ea îl aștepta, Domnul are să-i spună ceva lui Simon, căruia i-a citit gândurile tainice. De câte ori nu am putea auzi numele nostru în locul celui al lui Simon! „Am să-ți spun ceva” și ție, – Se adresează Mântuitorul unuia dintre noi – care poate te compara cu unii care n-au ca tine o educație creștină: să știi că ceea ce contează în ochii Mei este dragostea pentru Mine și dovezile ei! Să învățăm să

estimăm mai bine cât de multe ne-au fost iertate, pentru a-L iubi și noi mai înfocat pe Mântuitorul nostru!

Împreună cu ucenicii, câteva femei devotate Îl urmau pe Domnul și „Îi slujeau din bunurile lor” (v. 3). Ceea ce ele au făcut ele pentru Isus este menționat după ce mai întâi se spune ceea ce El a făcut pentru ele (v. 2). În versetele 4-15 este prezentată parabola semănătorului și semnificația ei. Trei lucruri fac pământul să fie neroditor: păsările, imagine a diavolului (v. 12), stânca, imagine a inimii tari, de nepătruns la toate acțiunile profunde și durabile, și, de asemenea, spinii, care ne vorbesc despre lume, cu preocupările, bogățiile și plăcerile ei (v. 14). În același timp, cel mai bun pământ trebuie mai întâi lucrat. Operație dureroasă! solul trebuie sfărâmat, brazdele întoarse, pentru ca sămânța să poată pătrunde în rășări. Așa lucrează Dumnezeu (deseori prin încercări) în conștiințele celor care urmează să primească Cuvântul. Însă această lucrare nu se execută pe primele trei terenuri. Este inutil să ari un drum circulat încontinuu și este imposibil să ari pe o stâncă; în ce privește spinii, aceștia trebuie mai întâi scoși, iar lumea are adesea rădăcini adânc înfipite în inimă. Să audă Cuvântul este o caracteristică a tuturor „terenurilor”, dar să-l primească și să rodească cu răbdare este numai a pământului bun (v. 15).

Nimănui, după ce a aprins o lampă, nu i-ar veni ideea s-o ascundă într-un vas sau sub pat. Fiind „copii ai luminii”, rostul nostru aici pe pământ este să facem să strălucească, în întunericul acestei lumi, virtuțile Aceluia care este lumină (v. 16; Matei 5.14; 1 Petru 2.9). Cu ocazia venirii mamei și a fraților Săi, Domnul a vorbit încă o dată despre „cei care ascultă Cuvântul lui Dumnezeu și-l împlinesc” (v. 21; cap. 6.47): numai aceștia pot să ceară ceva în contul relației cu El. Ațipirea Domnului Isus în corabie ni-L înfățișează ca un Om ostenit după o zi de muncă. Dar, peste numai câteva clipe, El poruncește vântului și valurilor, făcându-Se cunoscut ca Dumnezeu suveran. Cuprinși de teamă, ucenicii au strigat: „Cine este acesta ...?” (v. 25). De multe ori am auzit și noi această întrebare (cap. 5.21; 7.49). Odinioară, Agur întrebase: „Cine a adunat vântul în pumnii lui? Cine a legat apele într-o manta?...” (Proverbe 30.4). Cel care poruncește „chiar și vânturilor și apei” și care își descoperă puterea înaintea ucenicilor lipsiți de credință este Fiul lui Dumnezeu, Creatorul. Astăzi El are aceeași putere. În ce fel o vede însă credința noastră?

Puterea divină, pe care Domnul Isus tocmai Și-o manifestase potolind furtuna, se află acum față-n față cu o putere înfiorător de violentă, cea a lui Satan. O oștire de demoni pusese complet stăpânire pe voința unui nefericit gadarinean. Oamenii au încercat zadarnic să-l lege cu lanțuri și cu fiare, imagine a inutilelor eforturi ale societății de a înfrâna patimile. Locuind în morminte, acel posedat de demoni era deja, din punct de vedere moral, mort. Era gol; cu alte cuvinte, era incapabil, ca și Adam, să-și ascundă de Dumnezeu starea sa. Ce tablou al decăderii morale a creaturii! Dar și ce schimbare, atunci când Domnul aduce eliberarea (citiți Efeseni 2.1-6)! Oamenii din cetate nu pot decât să constate. Ei îl găesc pe acest om „șezând la picioarele lui Isus, îmbrăcat și întreg la minte”. Răscumpărătul găsește în sfârșit pace și odihnă alături de Mântuitorul lui; Dumnezeu îl îmbracă în neprihănire și îi dă înțelepciune ca să-L cunoască. Dar – ce lucru trist! – prezența lui Dumnezeu neliniștește și deranjează în primul rând lumea dominată de diavol. Demonizatul vindecat dorește să-L urmeze pe Isus (comp. cu Filipeni 1.23). Domnul însă îi desemnează un alt câmp de lucru: propria lui casă și cetate, unde trebuie să istorisească tot ce a făcut Isus pentru el (Psalmul 66.16).

Iair, un fruntaș al sinagogii, a cărui unică fiică era pe moarte, Îl roagă pe Isus să vină la el acasă. El nu are atâta credință ca sutașul din capitolul 7, care știa că și numai un cuvânt al Domnului era suficient pentru a-l vindeca pe robul lui, chiar de la distanță. În timp ce Se află pe drum, Isus este atins clandestin de această femeie care până atunci consultase în zadar un mare număr de doctori. Odată cu vindecarea însă, Domnul vrea să-i dea siguranța păcii: de aceea și obligația de a se face cunoscută. Continuându-și drumul împreună cu tatăl neliniștit, Isus are „limba unui învățat”, susținându-l cu un cuvânt (v. 50; comp. cu cap. 7.13 și cu Isaia 50.4). Atunci are loc un lucru extraordinar: la chemarea „Domnului vieții” (Fapte 3.15), fetița se ridică imediat. Isus însă știe că ea are acum nevoie de hrană și, cu o atenție plină de tandrețe, Se îngrijește ca aceasta să-i fie asigurată. Prin aceste două împrejurări, vedem cum dragostea Domnului se manifestă și după izbăvire: față de femeie, pentru a o aduce într-o relație personală cu El și a o face să dea o mărturie publică, și față de fetiță, pentru a o hrăni și a o întări.

Domnul Își trimite apostolii. Puterea și autoritatea pe care El li le dă sunt singurele lucruri de care au nevoie pentru drum (v. 3). La întoarcere, cei doisprezece se grăbesc să istorisească tot ce au făcut (v. 10; comp. cu Fapte 14.27, unde și Pavel și Barnaba au istorisit „tot ce făcuse Dumnezeu cu ei”; vezi și Fapte 21.19 și 1 Corinteni 15.10). Atunci Isus îi ia cu El deoparte; mulțimilor însă nu le trebuie mult timp să-i găsească, astfel că, fără nerăbdare și fără să dea vreun semn de oboseală, El Își reia slujba. Primește mulțimile, le vorbește și le vindecă. Cât despre ucenici, ei ar fi dorit să-i îndepărteze pe toți acei oameni, poate nu vizând interesul mulțimilor, așa cum pretindeau (v. 12), cât mai degrabă pentru a se îngriji de propria lor odihnă. Dar Învățătorul, în timp ce Se ocupă de aceste mulțimi, le dă o lecție și alor Săi. Când a fost constatată insuficiența resurselor lor pentru a hrăni această mulțime, Isus le asigură totul prin propria Lui putere. El ar fi putut să treacă peste cele cinci pâini și peste cei doi pești, dar, în harul Lui, El ia puținul pe care noi l-am pus la dispoziție și știe să facă din acesta un mare belșug. Puterea Lui se arată întotdeauna în slăbiciunile slujitorilor Săi (2 Corinteni 12.9).

Mulțimile Îl considerau pe Isus ca un profet, nu ca Hristosul, Fiul lui Dumnezeu (v. 19). De aceea, Domnul le vorbește despre drumul Său de respingere și de suferință, pe care îi invită și pe ai Săi să-l urmeze. Acest drum cere nu numai renunțarea la unul sau la altul dintre lucruri, ci și lepădarea de eul nostru, de toată voința proprie. Față de lume și poftele ei, creștinii sunt morți (Galateni 6.14), dar ei sunt vii pentru Dumnezeu și pentru cer. Din contră, cei care vor să-și trăiască viața pe pământ au în fața lor moartea eternă. Miza acestei alegeri capitale este sufletul nostru, care este mai de preț decât întreaga lume. În timp ce le deschide acest dificil drum al crucii, Domnul, pentru a-i încuraja pe ai Săi, dorește să le arate și unde se sfârșește: în glorie, împreună cu El. Și care este mărețul subiect care-i va întreține acolo sus? Moartea Domnului Isus! El vorbește despre aceasta cu Moise și cu Ilie, atunci când nu poate să o facă cu ucenicii Săi (v. 22; Matei 16.21,22). Dar, oricât de mari ar fi acești martori ai Vechiului Testament, ei trebuie să se șteargă în fața gloriei Fiului Preaiubit. Legea și profeții iau sfârșit și, de acum înainte, Dumnezeu vorbește în Fiul. Să-L ascultăm! (v. 35; Evrei 1.2).

După scena gloriei căreia El i-a fost centrul, Isus trebuie acum să facă față unei scene cutremurătoare, în care Satan pusese stăpânire pe un tânăr, iar tatăl băiatului era disperat. Eliberarea pe care o aduce preamărește măreția lui Dumnezeu (v. 43). Câte inconsecvențe vedem apoi la ucenici: Urmându-l pe Acela a Cărui smerenie de bunăvoie L-a condus la cruce, ei erau în același timp preocupați să știe care va fi cel mai mare între ei (v. 46)! Ei înșiși scosese demoni în numele Domnului, chiar dacă nu reușiseră întotdeauna aceasta (v. 40), însă îl opresc pe un altul să o facă (v. 49; comp. cu Numeri 11.26-29)! De asemenea, în timp ce Învățătorul lor era pe cale să îplinească lucrarea pentru mântuirea oamenilor ... și a lor, Iacov și Ioan ar fi vrut să se coboare focul judecării peste samaritenii care nu L-au primit! Egoism, gelozie, încăpățănare, ranchiună, dorința de răzbunare: recunoaștem tristul duh care – ce dureros! – însuflețește adesea sărmanele noastre inimi firești (v. 55). Isus întreprinde acum, condus de o sfântă motivație, cea din urmă călătorie a Sa spre Ierusalim. Cunoscând pe deplin ce îl așteaptă acolo, El Își îndreaptă fața hotărât (v. 51). Căpetenia mântuirii noastre nu Se va abate de la ținta pe care Și-a propus-o în dragostea Lui.

Este ușor de afirmat: „Te voi urma oriunde vei merge, Doamne” (v. 57), însă Isus nu ascunde ce presupune a-L urma (vezi v. 23). Cele mai mari obstacole nu sunt pe cale, ci în inima noastră, iar pentru a ni le descoperi, Domnul examinează pe rând cele mai tainice unghere ale inimii. Plăcerea pentru confort (v. 58), anumite conveniențe, anumite afecțiuni sau obiceiuri (v. 59,61) trec ușor înaintea ascultării pe care l-o datorăm lui Hristos și ne conduc apoi, în mod inevitabil, la regrete, la priviri înapoi și poate, în final, chiar la o umilitoare renunțare. În capitolul 10, Isus pune deoparte șaptezeci de lucrători cărora El însuși le dă avânt în secerișul Său. Le dă instrucțiuni și îi trimite „ca pe niște miei în mijlocul lupilor” (v. 3), ei fiind chemați să manifeste blândețea și smerenia Celui care era Mielul în mijlocul aceluiași lupi. Astăzi, ca și atunci, sunt puțini lucrători. Să strigăm de aceea în rugăciune către Domnul marelui seceriș (2 Tesaloniceni 3.1)! El Se va îngriji să aleagă, să pregătească și să trimită noi slujitori; totuși, pentru a putea cere aceasta cu râvnă și cu dreptate, trebuie să fii gata să accepți a fi trimis tu însuși.

Isus Se adresează cu solemnitate cetăților în care dăduse învățătură și făcuse așa de multe minuni, accentuând marea responsabilitate a locuitorilor lor. Ce ar putea spune El astăzi despre atât de mulți tineri crescuți în familii creștine, care sunt atât de privilegiați, dar care sunt și mult mai responsabili decât ceilalți? Cei șaptezeci se întorc toți cu bucurie, iar faptul că au izgonit demonii L-a dus pe Domnul cu gândul la clipa când însuși Satan va fi izgonit din cer și aruncat pe pământ (Apocalipsa 12.7). Isus însă îi invită pe ucenici să se bucure pentru un alt motiv, anume că cerul, curățit de prezența lui Satan, va deveni locuința lor. De acum, numele lor sunt scrise acolo. La rândul Său, Domnul Se bucură și Se minunează nu de puterea exercitată, ci de planurile Dumnezeului dragostei. I-a făcut plăcere Tatălui să Se facă cunoscut prin Fiul. Și, spre deosebire de ceea ce noi le spunem de obicei copiilor: «când vei fi mare, vei înțelege aceasta sau aceea», o asemenea descoperire a fost făcută tocmai pruncilor și aceluia care se aseamănă lor prin smerenie și prin simplitatea credinței. Îndeplinim noi aceste condiții?

Întrebat de un învățător al legii, Isus Se adresează conștiinței interlocutorului Său. Acesta, pentru a se eschiva, vrea să restrângă sfera definită prin cuvântul „aproape”. Domnul îl învață că acest „aproape” este în primul rând El, Isus (v. 36,37) și că, prin exemplul Lui, un răscumpărat devine aproapele tuturor oamenilor. În nenorocitul dezbrăcat și lăsat aproape mort îl recunoaștem pe păcătosul pierdut și neputincios; în preot și levit recunoaștem deșertăciunea religiei; iar în samariteanul milostiv îl recunoaștem pe Mântuitorul care S-a aplecat asupra nenorocirii noastre și care ne-a salvat de la o soartă tragică și disperată. Hanul ne face să ne gândim la Adunare, unde cel salvat va primi îngrijirile cuvenite, iar hangul este Duhul Sfânt care asigură aceste îngrijiri prin Cuvânt și rugăciune (cei doi lei), subiectul versetelor 38-42 și al capitolului 11.1-13. Prin urmare, Domnul nu i-a mai spus: „Fă aceasta (legea) și vei trăi” (v. 28), ci: „du-te și fă și tu la fel” (v. 37). Scena următoare se desfășoară într-o casă prietenă. Isus este acolo primit, slujit, ascultat și iubit. Pentru că slujirea Martei îi absorbisese cu totul gândurile, ea va trebui muștrată pentru aceasta; însă inima Mariei deschisă pentru Cuvântul Lui va bucura inima Domnului (1 Samuel 15.22).

Ucenicii sunt copleșiți de locul pe care-l ocupă rugăciunea în viața Stăpânului lor. Să facem și noi ce au făcut ei: să-l cerem Domnului să ne învețe să ne rugăm. Rugăciunea este oare recitarea unor fraze învățate pe dinafară? Parabola cu cei doi prieteni ne învață, din contră, că trebuie să ne exprimăm fiecare cerere într-un mod clar și precis: „Prieten, împrumută-mi trei pâini ...” (v. 5). Poate fi vorba de o nevoie spirituală care deodată se face simțită, izbind la ușa inimii noastre (v. 6)? Să nu ne grăbim să o respingem; dimpotrivă, să o tratăm ca pe un prieten venit de pe drum (v. 6). Chiar n-avem nimic să-i oferim? Atunci să ne îndreptăm spre Prietenul divin, fără teamă că-L vom deranja. În dragostea Lui, Dumnezeu găsește plăcere să le răspundă copiilor Săi și nu-i înșală niciodată. Dimpotrivă, dacă în neștiința și în lipsa noastră de înțelepciune l-am cerut „o piatră”, El a știut să schimbe cererea noastră și să ne dea „daruri bune”. Până să-L fi întâlnit pe Domnul Isus, omul este pentru Dumnezeu tot atât de mut ca demonizatul din versetul 14. Salvat prin Hristos, primind, la convertirea sa, darul Duhul Sfânt (comp. cu v. 13), el poate apoi să-și înalțe glasul în laudă și în rugăciune. Să fructificăm și noi într-un mod tot mai îmbelșugat acest privilegiu!

Numai puterea Domnului Isus, a Celui care l-a învins pe „omul cel tare”, ne poate izbăvi de răul care se află în noi; altfel, o patimă izgonită va fi inevitabil înlocuită de o alta. Inima noastră se aseamănă cu casa din versetul 25. Este inutil să fie măturată și împodobită, dacă în ea nu locuiește și nu stăpânește o nouă gazdă, Isus. Binecuvântarea – repetă Domnul – nu depinde nici de relațiile de familie (v. 27,28, comp. cu capitolul 8.21), nici de privilegiile unei generații. Ea este făgăduită celor care ascultă și păzesc Cuvântul lui Dumnezeu. În versetul 33 este reluată învățătura din capitolul 8.16. Banița, ca măsură de capacitate, este un simbol al comerțului și al afacerilor, iar patul este un simbol al somnului și al lenei. Deși sunt opuse una alteia, ambele (și afacerile și lenea) pot sufoca flacăra palidă a mărturiei noastre. În Matei 5.15, lumina trebuia să lumineze „tuturor celor din casă”, pe când aici ea este aprinsă „pentru ca cei care intră – vizitatorii – să vadă lumina”. Ochiul rău (v. 34) este cel prin care pătrund în noi întunecimile păcatului. Atenție la direcția pe care o iau uneori privirile noastre (Iov 31.1), când se îndreaptă spre o literatură care ne poate întina inimile și care ne poate tulbura gândurile (2 Corinteni 7.1)!

Pentru a doua oară, Isus Se află invitat la masa unui fariseu (comp. cu cap. 7.36). Și aici gazda își permite să critice ceva cu privire la El. Atunci Cel care cunoaște inimile denunță cu vehemență răutatea și ipocrizia clasei responsabile din popor. Luând o înfățișare pioasă înaintea oamenilor, fariseii și învățătorii legii ascund înăuntrul lor corupție și moarte, ca un mormânt peste care pășești fără să vezi ce este în el. Cine ar fi îndrăznit vreodată să vorbească atât de aspru unuia care l-a invitat la el? Dar, după mărturia fariseilor înșiși, Isus era adevărat și nu-l păsa de nimeni și nu privea la înfățișarea oamenilor (Matei 22.16). Ce exemplu pentru noi, cei care știm atât de bine, prin cuvinte plăcute (dar adesea atât de puțin sincere), să ne menajăm reputația! Sub pretextul amabilității își fac simțite prezența, de fapt, această falsitate și acest formalism pe care Isus le condamna la farisei. Neputând să-L contrazică pe Domnul, vrăjmașii caută să-L găsească vreo vină. Câteva expresii din Psalmul 119 ne fac cunoscute rugăciunile Lui atunci când suferea în fața unei astfel de împotriviri (v. 98,110,150...).

Ipocrizia care-i caracteriza pe farisei putea deveni, sub o altă formă, un pericol și pentru ucenici. Cei care-L urmează pe Isus pot căuta să ascundă lumii relația lor cu El. De aceea, în prezența multîmilor, Domnul îi încurajează pe ai Săi să-L recunoască deschis înaintea oamenilor, fără să se teamă de consecințe. Știm, într-adevăr, ce prigoană grozavă îi aștepta pe ucenici și pe creștinii din primele secole. Cu tandrețe, Domnul îi pregătește pe prietenii Săi (v. 4) pentru acele zile grele și le îndreaptă gândurile spre Tatăl ceresc. Este cu puțință ca Dumnezeuul care Se ocupă de o vrabie de o valoare infimă să nu Se îngrijească de copiii Săi aflați în încercare? În plus, ei nu trebuia să se frământă pentru mărturia pe care aveau s-o dea; Duhul Sfânt le dicta cuvintele pe care urma să le spună. Astăzi, în țările noastre, cei credincioși nu mai sunt nici persecutați, nici omorâți. Dar, dacă își manifestă credința, ei au parte de aceeași ură și de același dispreț al lumii, întotdeauna greu de suportat. De aceea, aceste îndemnuri și promisiunile care le însoțesc sunt la fel de actuale și pentru noi. Să cerem Domnului să ne dea mai mult curaj pentru a vesti Numele Său.

Cineva din mulțime face apel la Domnul pentru o problemă de moștenire, iar El, profitând de această ocazie, dezvăluie care este rădăcina acestor contestații: lăcomia. „Pentru că iubirea de bani este o rădăcină a tot felul de rele” (1 Timotei 6.10). Parabola omului bogat ale cărui

grânare au ajuns neîncăpătoare ilustrează această pasiune pentru a strânge. Celor care acumulează și-și fac calcule și proiecte pe termen lung le place să se numească prevăzători, dar ce fac ei denotă tocmai cea mai mare lipsă de prevedere, pentru că ei neglijează și înșală ceea ce au cel mai de preț: sufletul. În nebunia lui, bogatul crezuse că-și poate mulțumi sufletul oferindu-i „multe bunătăți” (v. 19). Dar sufletul nepieritor are nevoie de un alt fel de hrană. Da, nebun este numele pe care Dumnezeu îl dă acestui om (comp. cu Ieremia 17.11) și pe câte morminte nu ar putea fi inscripționat un astfel de epitaf (Psalmul 52.7)! În antiteză cu aceasta, Domnul Isus îi învață pe ai Săi că adevărata prevedere constă în a-ți pune încrederea în Dumnezeu. Orice stângeneală cu privire la nevoile noastre de zi cu zi este rezolvată prin afirmația: „Tatăl vostru știe că aveți nevoie de ele” (v. 30). Dacă punem pe primul plan împărăția Lui și interesele Lui, El Se va îngriji în totalitate de ale noastre.

Bogatul din parabolă strânsese comori pentru el însuși (v. 21) și a pierdut totul, inclusiv sufletul. Domnul le dezvăluie acum ucenicilor cum se pot strânge comori fără niciun risc: dând milostenie și împărțindu-și bunurile, pentru că, în felul acesta, fac o depunere sigură la banca din cer (v. 33, comp. cu cap. 18.22). Atunci inima se va atașa de această comoară cerească și va aștepta cu și mai mult dor venirea Domnului (citiți 1 Petru 1.4). Domnul Isus Se va întoarce. Are această speranță consecințe practice în viața noastră, în sensul că ne desprinde de o lume pe care o vom părăsi, ne curăță „după cum El este curat” (1 Ioan 3.3), ne face plini de râvnă în lucrarea pentru alte suflete și ne umple inima de bucurie? Să ne gândim și la bucuria scumpului nostru Mântuitor, ale Cărui afecțiuni vor fi la culme. El Însuși va găsi plăcere să-i primească și să-i slujească pe aceia care L-au slujit și care L-au așteptat pe pământ (v. 37). Atunci „ispravnicul credincios și înțelept” își va primi răsplata, iar robul care n-a făcut voia stăpânului său, deși o cunoștea (v. 47; Iacov 4.17), își va primi pedeapsa grozavă. „Oricui i s-a dat mult i se va cere mult ...” (v. 48). Să încercăm să ne facem fiecare socoteala cu privire la tot ce am primit și să tragem concluzia.

Până la „botezul” morții Sale, Isus a avut sufletul strâmtorat, iar pentru ca dragostea Lui să se poată exprima din plin și să aibă ecou în inima oamenilor, El a trebuit să sufere crucea. Venirea Lui constituie o punere la încercare. În sânul familiilor, altădată unite în fărâdelege, El va fi primit de unii și respins de alții. Și câte case nu sunt asemenea celei descrise aici (v. 52,53)! Apoi, cu o dragoste autentică pentru sufletele lor, Domnul Se adresează din nou iudeilor „fățarnici”... (v. 56). Să nu ne mire duritatea pe care o îmbracă uneori cuvintele Sale. Ea este impusă de duritatea inimii omului. Trebuie un ciocan de fier pentru a sfărâma stânca (Ieremia 23.29). Israel atrăsese asupra sa mânia lui Dumnezeu, care devenise „împotrivorul” său (v. 58). Dumnezeu era atunci în Hristos, oferind poporului Său împăcarea, dar ei au refuzat s-o primească și să distingă semnele care prevesteau judecata (v. 56). Și astăzi Dumnezeu oferă fiecărui om împăcarea, înainte de momentul când El nu va mai putea fi întâlnit decât ca Judecătorul neînduplecat (2 Corinteni 5.19). În capitolul 13.1-5, Isus evocă două evenimente grave, recent petrecute, servindu-Se de ele pentru a-și îndemna auditoriul la pocăință. Să învățăm și noi să nu pierdem nicio ocazie de a-i avertiza pe cei din jurul nostru.

Istoria lui Israel relatată prin smochinul neroditor este în același timp istoria întregii umanități. Dumnezeu a tot încercat să scoată ceva bun de la făptura Sa. Dar ce trist este să vedem cum omul carnal, în pofida pretențiilor lui religioase (frunze frumoase), este incapabil să aducă cel mai mic rod pentru Dumnezeu! El ocupă deci într-un mod inutil pământul și trebuie să fie judecat! Continuându-și slujba de har, Isus vindecă o sărmană femeie infirmă. Ea era gârbovă, așa cum riscăm să fim și noi din punct de vedere spiritual atunci când ne îndreptăm privirile spre lucrurile de pe pământ sau când ne încăpățânăm să purtăm poverile pe care Domnul dorește să le ducă în locul nostru. El însă „îi ridică pe cei încovoiați” (Psalmul 146.8) și vrea să ne facă „să umblăm cu capul ridicat” (Levitic 26.13). Din nou o minune făcută în zi de sabat le servește drept pretext adversarilor Săi ipocriți. Răspunsul Său însă îi umple de rușine, amintindu-le de îndatoririle dragostei față de o soră de-a lor, fiică a lui Avraam. Cele două scurte parabole care urmează descriu marea dezvoltare vizibilă pe care era chemat s-o atingă creștinismul pe pământ. Copacul cel mare al creștinătății va avea în final aceeași soartă cu cea a smochinului lui Israel (v. 9).

Niciodată nu-L vedem pe Domnul satisfăcând curiozitatea. Când a fost întrebat dacă sunt puțini la număr cei aleși, El folosește prilejul pentru a Se adresa conștiinței, spunând ca pentru fiecare: Nu purtați grijă de alții; faceți în așa fel încât voi înșivă să faceți parte din acel număr. Cu siguranță, poarta este strâmtă, dar împărăția este atât de mare, încât îi primește pe toți cei care acum doresc să intre. Iar dacă nu vrei să intri pe această poartă îngustă (v. 24), tu nu vei avea în fața ta mai târziu decât o ușă închisă (v. 25). Poate fi ceva mai cumplit decât acest bătut la ușă sfâșietor, acest strigăt zadarnic și acest răspuns înfiorător: „Nu vă știu de unde sunteți” (v. 25)? Poate unii vor striga: „Este o eroare! Eu am totuși părinți credincioși, am mers regulat la adunare, mi-am citit Biblia și am cântat cântări!” Domnul însă nu-i va primi în cerul Lui decât pe aceia care aici, pe pământ, L-au primit în inima lor. Isus adresează aceste cuvinte aspre în special națiunii lui Israel. În timp ce Irod, „vulpea” cea crudă și vicleană, făcea ravagii între „puii” lui Israel, adevăratul lor Împărat îi căutase ca să-i strângă (v. 34). Ei însă nu L-au vrut nici pe El, nici harul Său, iar acum Domnul gloriei, părăsind casa, „casa Sa”, în care nu a fost primit (v. 35; Ioan 1.11), își urmează drumul spre cruce.

Din nou îl găsim pe Domnul la un fariseu. El este și de data aceasta ținta relei-voințe, fiind pândit (v. 1) pentru a fi prins încălcând sabatul. Isus însă vindecă un om bolnav de ascită și, ca în capitolul 13.15, le închide gura potrivnicilor Săi. Apoi este rândul Lui să-i observe (v. 7). Ochiul Său, căruia nimic nu-i scapă, vede cursa celor mai mulți așezați în jurul mesei. Așa este în lume – cursa ca fiecare să obțină cât mai multe onoruri și să ia cele mai bune bucăți! Pentru noi, creștinii, locul de la urmă este însă întotdeauna cel în care vom fi cei mai fericiți, pentru că în acela îl vom întâlni pe Isus! Nu avem nevoie, într-adevăr, să ne întrebăm începând cu ce loc a făcut Domnul aceste observații, pentru că fariseul nu părea să fi fost dispus câtuși de puțin să-l ofere un loc „mai sus”. Pe lângă lecția pentru comenseni, Isus are o lecție și pentru gazdă. Dacă pe cei dintâi i-a învățat cum să-și aleagă locurile, pe stăpânul casei îl învață cum să-și aleagă invitații. Domnul dorește întotdeauna să ne facă să ne examinăm motivul care ne determină să acționăm. Este oare așteptarea de a trage foloase și de a ne face o reputație bună? Sau dragostea care se satisface din devotament pentru El?

Toți cei invitați la această cină mare se întrec în a găsi scuze cât mai neplauzibile. Se duce oare cineva să vadă un ogor abia după ce l-a cumpărat? Sau încearcă cineva puterea boilor doar după ce i-a cumpărat? Iar cât despre cel care tocmai se căsătorea, acesta putea să-și aducă tânăra soție la sărbătoare. Refuzând invitația, ei nu numai că au pierdut sărbătoarea, dar l-au jignit pe stăpânul casei. La marea cină a harului Său, Dumnezeu a invitat mai întâi poporul iudeu, apoi, după ce aceștia L-au refuzat, i-a invitat pe toți aceia care nu-și puteau ascunde sărăcia, infirmitatea și mizeria. Și asemenea ființe vor umple cerul Său (comp. v. 21b cu v. 13). Încă au mai rămas locuri libere ... al vostru, dacă nu l-ați ocupat deja. Versetul 26 ne arată simplu că, dacă cineva era împiedicat să devină ucenicul lui Hristos, inclusiv de părinții lui, atunci acel obstacol trebuia mai degrabă urât. Trebuie întâi să vii la El (v. 26), apoi după El (v. 27). Vrăjmașul însă este deosebit de periculos. Este o nebunie ca cineva să se pună la drum fără să fi socotit mai întâi costul: iar acesta este mare, pentru că este vorba de a renunța la „tot ce are” (v. 33). Dacă cineva poartă crucea, nu se mai poate încărca și cu alte bagaje; câștigul însă este incomparabil: este Hristos Însuși (Filipeni 3.8).

Cele trei parabole din acest capitol formează un ansamblu minunat. Ele ne prezintă aici atât condiția celui păcătos, sub trei aspecte: cel al oii, al drahmei și al copilului, toate trei pierdute, cât și mântuirea sa, ca o împlinire a dragostei deopotrivă a Fiului (Păstorul cel bun), a Duhului Sfânt (femeia sânguincioasă) și a Tatălui. Păstorul cel tandru nu numai că-și caută oaia „până o va găsi” (v. 4; comp. cu v. 8b), ci apoi o și pune pe umerii Săi, pentru a o duce acasă. Așa cum această drahmă are pe ea chipul suveranului care a emis-o, omul are chipul Celui care l-a creat. Dar, odată pierdut, cum mai poate fi el folosit? El a devenit nefolositor (Romani 3.12). Atunci Duhul Sfânt, aprinzând lumina, se pune pe lucru cu sânguință și ne găsește în întunericul și în țărâna unde am căzut. Fiecare parabolă menționează bucuria proprietarului legitim, o bucurie pe care acesta caută s-o împărtășească. Bucuria lui Dumnezeu întâlnește un ecou al îngerilor; îi auzim pe aceștia cântând în momentele creației (Iov 38.7), apoi chiar de la nașterea Mântuitorului (cap. 2.13), iar veselia umple și cerul „pentru un singur păcătos care se pocăiește”. Atât de mare este în ochii Dumnezeului dragostei prețul unui suflet!

Un prim tablou ni-l prezintă pe acest tânăr care își consideră tatăl un obstacol în calea fericirii sale și care pleacă, departe de prezența sa, risipind nebunește tot ceea ce a primit de la el. Următoarea scenă ni-l înfățișează în „țara îndepărtată”, în cea mai adâncă decadere, părăsit de toți. Nu și-a recunoscut fiecare dintre noi propria istorie în aceste imagini? Fie ca și istoria noastră să se încheie ca și cea a tânărului acesta! Apăsător de sărăcie, risipitorul „și-a venit în fire” (v. 17) și, amintindu-și de belșugul casei părintești, se ridică și face cale-ntoarsă ... Este și un al treilea tablou, dominat de graba tatălui de a-i ieși în întâmpinare cu brațele deschise și cu sărutări; mărturisirii i-a urmat iertarea deplină și, în locul zdrențelor cu care venise, fiul a primit „haina cea mai bună” (v. 22). Drag prieten care-ți recunoști mizeria morală, această istorisire te învață care sunt cu privire la tine intențiile inimii lui Dumnezeu. Nu te teme să mergi la El! Vei fi primit în același fel cu acest fiu. Dar ce lucru trist că tatăl n-a putut să-și împărtășească complet bucuria! Fiul cel mare, care nu ezitase să petreacă cu prietenii lui în timp ce fratele lui era pierdut, refuza acum să ia parte la sărbătoare. Acest fiu este o imagine a poporului iudeu închistat în legalism, dar și a celor care se îndreptățesc singuri și a căror inimă este închisă față de harul lui Dumnezeu.

Ne uimește acest stăpân care l-a aprobat pe administratorul necinstit, așa cum ne uimește și concluzia Domnului: „Faceți-vă prieteni prin bogăția nedreptății ...” (v. 9). Dar chiar acest cuvânt, „nedreptate”, oferă cheia parabolei. Nimic nu-i aparține omului în lumea aceasta. Bogățiile pe care pretindem că le posedăm sunt, în realitate, toate ale lui Dumnezeu; sunt deci „bogății nedrepte”. Pus pe pământ ca administrator, omul s-a purtat ca un hoț. El a folosit în interesul lui, pentru a-și satisface poftele, tocmai lucrurile pe care Dumnezeu i le dăduse pentru a-l sluji Lui. Totuși, el încă mai poate să se pocăiască și să folosească pentru alții bunurile pe care Proprietarul divin i le-a încredințat. Administratorul din capitolul 12.42 fusese credincios și chibzuit; cel de aici, deși necredincios, lucrează totuși cu chibzuință, fapt recunoscut de stăpânul lui. Dacă oamenii din lume se arată atât de prevăzători, n-ar trebui noi, care suntem „fiii luminii”, să ne gândim mai mult la adevăratele bogății (v. 11; cap. 12.33)? Versetul 13 ne amintește că nu avem două inimi: una pentru Hristos și alta pentru Mamona și pentru lucrurile lumii. Pe cine vrem noi să iubim și cui dorim să-i slujim? (1 Împărați 18.21).

Isus le declară acestor farisei avari că Dumnezeu le cunoaște inima și că îi judecă altfel decât oamenii. Cele mai mari lucrări, cele mai spectaculoase reușite și cele mai puternice ambiții pământești sunt înscrise sub cumplita apreciere pe care o face versetul 15: „o urâciune înaintea lui Dumnezeu”. Câte răsturnări de situații vom vedea pe lumea cealaltă! Domnul dă un exemplu tulburător. Acest bogat era, cu siguranță, un administrator necredincios. Deși îl avea pe aproapele lui la ușă, totuși folosea pentru sine, în lux și egoism, ceea ce-i dăduse Dumnezeu să administreze pe pământ. Același eveniment survine însă și pentru bogat și pentru sărac: este moartea; mai devreme sau mai târziu, fiecare o întâlnim. Și această relatare, făcută de Cel care nu poate să mintă, ne arată că istoria noastră nu se sfârșește doar pentru atât. Ea mai are încă un capitol încheiat, din care Domnul, întorcând o clipă pagina, ne îngăduie să citim câteva rânduri. Ce descoperim noi din acest dincolo, cu privire la care atâția oameni se întreabă înfiorați? Un loc de fericire și un loc de chin! Atunci va fi imposibil să treci dintr-un loc în altul, prea târziu pentru a crede și de asemenea prea târziu pentru a vesti evanghelia. „Iată, acum este ziua mântuirii” (2 Corinteni 6.2).

Este normal ca lumea în care domnește răul să fie plină de scandaluri și de prilejuri de cădere; dar, când un creștin ajunge să fie o capcană pentru un altul mai slab decât el, acest lucru este infinit mai trist ... și mai solemn. Cel care iartă (cap. 7.48) ne învață aici cum trebuie să iertăm (v. 3.4). Oricum, apostolii simt că, pentru a acționa conform acestor principii ale harului, ei au nevoie de mai multă credință și de aceea o cer de la Domnul. El le răspunde că o altă virtute este indispensabilă: ascultarea, pentru că numai cunoscând și împlinind voia lui Dumnezeu vom putea să ne bizuim pe El. Într-adevăr, credința nu se desparte de ascultare și nici ascultarea de smerenie. „Robi nevrednici”: aceasta trebuie să gândim despre noi înșine, pentru că Dumnezeu poate lucra și fără noi; iar dacă Se folosește de noi, aceasta este pur har din partea Sa. Domnul însă nu gândește așa despre cei care sunt prietenii Lui (comp. v. 7.8 cu cap. 12.37; Ioan 15.15). Zece leproși, întâlnindu-L pe Isus, își ridică glasul spre El și sunt vindecați. Unul singur însă, un samaritean, ține să-l mulțumească Mântuitorului său. Tot astfel, din marea masă a creștinătății, printre toți cei care sunt salvați, numai un mic număr știe să „se întoarcă înapoi” pentru a se închina înaintea Domnului. Faci și tu parte dintre aceștia?

Contrar oricărei logici, fariseii se preocupă de momentul când va veni împărăția lui Dumnezeu, ... în timp ce refuză să-L recunoască și să-L primească pe Împăratul care Se găsește în mijlocul lor (v. 21). Împărăția lui Dumnezeu, amintită deseori în Evanghelia după Luca, este sfera sau teritoriul în care drepturile lui Dumnezeu sunt recunoscute. Ea cuprinde în primul rând cerul – și din acest motiv găsim, în special în Evanghelia după Matei, expresia de „împărăția cerurilor” – dar ea trebuia să se întindă și peste Israel și peste pământ. Împăratul însă, pentru a-și pune la încercare supușii, vine între ei sub o înfățișare smerită, fără să izbească privirile: „nu ... în mod văzut” (v. 20); și, venind în felul acesta, El a fost respins. Care este rezultatul? Faptul că împărăția nu mai există decât sub forma ei cerească! Ea se va stabili, desigur, pe pământ, într-un moment care va veni, dar prin judecăți. Acestea vor fi neașteptate și cumplite. Potopul și nimicirea fulgerătoare a Sodomei sunt ilustrări solemne ale acestui fapt (iar v. 27-30 ar putea caracteriza la fel de bine și epoca actuală). Totodată există și un alt teritoriu, în care drepturile morale ale Domnului sunt recunoscute încă de acum: sunt inimile celor care-l aparțin. Drag prieten, este și inima ta o „provincie” a împărăției lui Dumnezeu?

Parabola cu văduva și cu judecătorul nedrept ne încurajează să ne rugăm cu perseverență (Romani 12.12b; Coloseni 4.2). Într-adevăr, dacă un om rău sfârșește prin a se lăsa înduplecat, cu atât mai mult va interveni Dumnezeul dragostei pentru a-i scăpa pe „aleșii Săi”! Uneori El zăbovește să o facă, pentru că fructul pe care-l așteaptă nu este copt, dar să nu uităm că El însuși uzează de răbdare (sau de amânare) doar constrâns, câtă vreme dragostea din inima Lui îl impulsionează să acționeze în grabă (v. 7b). Va veni un timp, cel al necazului celui mare, când acest pasaj va prinde întreaga sa forță pentru aleșii din poporul iudeu. Fariseul cel plin de sine, care prezintă înaintea lui Dumnezeu propria dreptate, și vameșul care se ține deoparte, profund convins de păcat, sunt, din punct de vedere moral, descendenții lui Cain și ai lui Abel (dar acesta din urmă se știa îndreptățit). Singurul titlu care ne dă dreptul să ne apropiem de Dumnezeu este acela de păcătos. Este

umilitor pentru om să fie nevoit să lase deoparte atât lucrările lui (v. 11), cât și raționamentele lui, înțelepciunea lui, experiența lui. Dar adevărurile divine ale împărăției nu pot fi însușite decât prin credința curată, simplă, căreia încrederea copilășului ne oferă o imagine atât de mișcătoare. Va găsi Domnul în noi o asemenea credință atunci când va veni? (v. 8).

În fața acestui mai-mare al poporului, aparent înzestrat cu cele mai nobile calități, toți în afară de Isus nu s-ar fi dat înapoi de la a spune: iată-l pe unul care-mi face cinste, un ucenic distins, pe care trebuie să caut să-l rețin. Dumnezeu însă privește la inimă (1 Samuel 16.7) și Domnul tocmai o va cerceta pe a acestui om... „Ce trebuie să fac?” (v. 18) a fost întrebarea sa. Pe acest teren, Isus nu poate decât să-i amintească de lege. Dar pentru ce ar fi furat el, câtă vreme era bogat? Pentru ce ar fi ucis sau ar fi depus mărturie mincinoasă, cât timp avea de păstrat o reputație bună? Pentru ce și-ar fi lipsit părinții de a-i onora, de vreme ce-i lăsaseră, probabil, o frumoasă moștenire? De fapt, el încălca cea dintâi poruncă, pentru că făcuse din bogățiile sale dumnezeul lui (Exod 20.3). Tristețea acestui om, care din punct de vedere omenesc avea totul pentru a fi fericit: poziție socială, avere imensă și tinerețe pentru a se bucura de ea, arată celor care tânjesc după astfel de avantaje că nimic din toate acestea nu dau fericirea. Dimpotrivă, dacă inima se leagă de ele, acestea îl împiedică să-L urmeze pe Isus și să aibă parte de viața veșnică. El însuși a mers să împlinească lucrarea care ne permite accesul acolo. Versetele 32 și 33 ne spun prin fiecare expresie a lor, dacă medităm la ele: așa a suferit Isus pentru mine.

Vizita Domnului Isus la Ierihon este, probabil, unica ocazie dată acestor doi oameni de a-L întâlni. În pofida obstacolelor, ei au știut să nu se lipsească de ea (comp. cu cap. 16.16). Să ne gândim la acest orb; el nu-L poate vedea pe Mântuitorul care trece și, în plus, mulțimea caută să-l facă să tacă; cu toate acestea, el strigă și mai tare și primește răspuns pentru credința lui. Cât despre Zacheu, mica lui statură și aceeași mulțime care se îmbulzește în jurul lui Isus îl împiedică să-L vadă. Atunci aleargă pentru a depăși convoiul și, fără să-i pese de ce vor spune unii, se suie într-un pom. Și el învinge piedicile și ce răsplată primește! Ne putem închipui cât de surprins și de bucurios a fost să se audă chemat pe nume și invitat să coboare degrabă pentru a-L primi pe Domnul în propria lui casă. Drag prieten, acum Isus trece din nou pe lângă tine, aducând mântuirea (v. 9). Nu te lăsa oprit nici de neputințele tale firești, nici de formele unei false religii care, asemenea acestei mulțimi, te împiedică să-L vezi pe Isus așa cum este, nici, cu atât mai mult, de teama părerii altora. Stăpânul te cheamă pe nume: „Astăzi trebuie să rămân” în inima ta. Îl vei lăsa să treacă mai departe?

Această parabolă ne prezintă deopotrivă respingerea Domnului Isus ca Împărat (v. 14) și responsabilitatea alor Săi în timpul absenței Sale. În parabola talanților din Matei 25, fiecare rob primise o sumă diferită, după cum hotărâse stăpânul în suveranitatea lui, iar răsplata era aceeași. Aici, dimpotrivă, fiecărui rob îi este încredințată câte o mină (monedă de argint), în timp ce răsplata este proporțională cu lucrarea. Fiecărui credincios, Dumnezeu îi dăruiește aceeași mântuire, același Cuvânt, același Duh, fără a mai vorbi de variatele haruri împărțite la fiecare. Ca răspuns, nu toți au aceeași râvnă să valorifice aceste daruri spre gloria Stăpânului lor absent, pentru că secretul slujirii este dragostea probată pentru Cel pe care-L slujim. Cu cât este mai mare dragostea, cu atât mai mare este devotamentul. Pentru că își ura stăpânul, considerându-l prea aspru și prea nedrept, cel de-al treilea rob nu a lucrat pentru el. Acesta îi reprezintă pe toți așa-zișii creștini de la care Dumnezeu va lua ceea ce păreau să aibă (v. 26). Ce regretabil este însă când chiar adevărații copii ai lui Dumnezeu, primind darurile, refuză totuși să slujească, lipsindu-L pe Domnul și, în final, pe ei înșiși de roadele de care s-ar fi putut bucura împreună cu El!

Călătoria Domnului se apropie de țința ei: această cetate a Ierusalimului spre care, încă din capitolul 9.51, Își îndreptase fața hotărât, știind ce-L aștepta acolo. Totuși, pentru un scurt moment, ucenicii gândesc că Împărăția Lui se va arăta imediat (comp. cu v. 11). Isus Își arată suveranitatea cerând măgărușul (oare nu sunt și în viața noastră atâtea lucruri despre care am putea auzi spunându-se: „Domnul are nevoie de el” – v. 34?). Împăratul Își face intrarea triumfală în cetate aclamat de mulțime și de ucenici. Dar, în contrast cu această bucurie, fariseii Își arată diferența dușmănoasă (v. 39). Într-adevăr, până și pietrele aveau să fie mai ascultătoare în fața acțiunilor puterii divine decât inima împietrită a nefericitului popor iudeu. Văzând cetatea, Isus plânge pentru ea. El știe care aveau să fie tragicele consecințe ale orbirii ei. El vede deja legiunile lui Titus, patruzeci de ani mai târziu, asediind cetatea vinovată (comp. cu Isaia 29.3,6). Scene indescriptibile, de masacru și de distrugere, îi trec prin fața ochilor. Apoi, intrând în cetate și în templu, El observă, nicidecum cu mai puțină durere, afacerile care umplu templul și, cu o energie sfântă, Se angajează să le pună capăt (comp. cu Ezechiel 8.6).

Dacă fariseii ar fi fost de față la botezul făcut de Ioan, atunci n-ar mai fi avut nevoie să-L întrebe pe Domnul cu ce autoritate făcea „acestea” (vezi cap. 7.30). Dumnezeu Îl desemnase acolo în mod solemn pe Fiul Său preaiubit și-L îmbrăcase cu putere pentru slujba Sa (cap. 3.22). De altfel, tot ceea ce Isus făcea sau vorbea nu ne arăta oare cu claritate că Tatăl era Cel care Îl trimisese? (Ioan 12.49,50). Domnul le dă acestor oameni de rea-credință încă o ocazie de a se recunoaște în parabola viticultorilor celor răi. Refuzând să-L dea lui Dumnezeu rodul ascultării, Israel i-a disprețuit, i-a bătut și uneori i-a ucis pe mesagerii și pe profeții Lui (2 Cronici 36.15), iar când dragostea lui Dumnezeu li L-a trimis pe propriul Său Fiu, ei nu s-au sfiiț să-L scoată „afară din vie” și să-L omoare (v. 15). Domnul însă enumeră consecințele cumplite ale acestor ultime crime: Dumnezeu va face să piară acest popor rău. El va încredința altora (luați dintre națiuni) grija de a purta roade pentru El. De asemenea, dacă din templul pământesc nu va mai rămâne piatră pe piatră (cap. 19.44; 21.5,6), Hristos, „piatra pe care au lepădat-o ziditorii” (v. 17; Psalmul 118.22), prin înviere, va deveni temelie prețioasă a casei spirituale și cerești, care este Adunarea (citiți 1 Petru 2.4...).

La întrebarea perfidă pe care o pun aceste „iscoade”, Isus răspunde, ca de obicei, adresându-Se conștiinței: Trebuie să dăm fiecăruia ce i se cuvine și, în primul rând, lui Dumnezeu să-L dăm ascultare și cinste (Romani 13.7). Cât despre saducheii, Domnul le demonstrează realitatea învierii în mod simplu, prin titlul pe care Dumnezeu Și-I dă: „Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacov” (v. 37; Exod 3.6). Atunci când Domnul (Iahve) îi vorbea în felul acesta lui Moise, patriarhii de mult nu mai erau pe pământ. Însă El Se proclama întotdeauna ca fiind Dumnezeul lor. Pentru El, ei erau încă vii și trebuiau să învieze. Acești oameni ai credinței se atașaseră de „lucrurile promise” dincolo de viața prezentă și arătaseră că le așteptau plini de siguranță. „De aceea – se accentuează – lui Dumnezeu nu-L este rușine ... să Se numească Dumnezeu lor” (Evrei 11.13-16). Iubiți credincioși, să arătăm și noi în jur, prin practică, faptul că avem o speranță vie! Fariseii și saducheii sunt exponenții a două tendințe religioase care au existat în toate timpurile: pe de o parte formalismul legalist, atașat de tradiții, iar pe de altă parte, opusă acesteia, raționalismul (sau modernismul) care pune la îndoială Cuvântul și adevărurile lui fundamentale.

Mergând alături de bogați și de săraci, de învățați și de ignoranți, de lingușitori și de împotriviți, Isus, în înțelepciunea Sa desăvârșită, discerne motivațiile și sentimentele tuturor și ia față de fiecare atitudinea care corespunde stării sale. El demască falsitatea conducătorilor poporului în același timp cu lăcomia lor și îi pune în gardă pe cei care ar fi putut fi înșelați de ei. El găsește plăcere să sublinieze, în contrast, devotamentul uneia dintre aceste văduve sărace care era victima rapacității cărturarilor. Aruncând în vistieria templului ultimele ei resurse, ea se abandona în întregime lui Dumnezeu, dovedind că nu depindea decât de El (1 Timotei 5.5; comp. cu 2 Corinteni 8.1-5). Domnul ține mai puțin cont de ceea ce dă fiecare, decât de ceea ce păstrează pentru sine. El nu face socotelile în felul nostru (v. 3) și aceasta poate fi o încurajare pentru cei care nu pot da mult (2 Corinteni 8.12). Câți bănuți nu vor deveni o avere pentru vistieria cerului (comp. cu 12.33 și cu

18.22)!Unii sunt încântați de frumoasele pietre și ornamente ale templului. Însă și în această privință, Isus judecă într-un mod diferit. El cunoaște interiorul acestui templu și îl compară cu „o peșteră de tâlhari” (cap. 19.46). Apoi afirmă care va fi soarta acestor lucruri pe care oamenii le admiră (v. 6).

Încă din capitolul 17, Isus îi prevenise pe ucenici cu privire la pedepsele neașteptate care pândeau Israelul și lumea, din cauza respingerii Sale. În mijlocul unui popor condamnat însă, Domnul a știut întotdeauna să-i deosebească pe cei care-l aparțin. Ca și în capitolul 12, El îi avertizează și îi încurajează mai dinainte cu privire la aceste timpuri grele (comp. v. 14,15 cu cap. 12.11,12). „Prin răbdarea voastră vă veți câștiga sufletele” (v. 19). Acest îndemn ne privește pe toți. „Fiți deci îndelung-răbdători, fraților ...”, ne recomandă Iacov, „pentru că venirea Domnului este aproape” (Iacov 5.7,8). Dumnezeu este răbdător (cap. 18.7) și dorește ca și copiii Lui să aibă aceleași trăsături de caracter. Versetele 20 și 21 descriu ad-litteram, într-un mod anticipat, distrugerea Ierusalimului de către romani, care urma să aibă loc în anul șaptezeci. După ce vor fi împresurat o primă dată cetatea, armatele atacatoare ridică asediul, aparent fără niciun motiv, și pleacă înspre nord. Atunci creștinii, amintindu-și de cuvintele Domnului, profită de acest răgaz pentru a părăsi cetatea în grabă, înainte ca legiunile romane să revină ca s-o cotopească. Versetul 24 corespunde perioadei care urmează; ea durează de două mii de ani.

Începând cu versetul 25, semnele anunțate se referă la evenimente încă aparținând viitorului. Vor fi vremuri cumplite. Lucrurile cele mai stabile vor fi bulversate, la fel și sufletele oamenilor. Deja teama planează asupra lumii. Oamenii gândesc să se salveze săpându-și adăposturi (Apocalipsa 6.15...). Dar, pentru credincioșii acestor timpuri, eliberarea (numită „răscumpărarea” în v. 28) va veni de sus. Aceasta va fi întoarcerea Domnului în glorie; în ce ne privește, noi, credincioșii de astăzi, așteptăm venirea Sa pe nori. Ce promisiune sigură! „Cerurile și pământul vor trece”, dar cuvintele Lui „nicidecum nu vor trece” (v. 33). De regulă nu considerăm îmbuibarea cu mâncare (v. 34) ca fiind un păcat foarte grav. Cu toate acestea, ea este pusă alături de beție, pentru că duce la „împovărarea inimii”. Ea cultivă egoismul; uităm de nevoile celor din jur (comp. cu cap. 16.19). Bucuria de a-L aștepta pe Domnul dispăre dintr-o inimă împovărată (v. 34b); o invadează grijile vieții. Din acest motiv, epistolele asociază deseori îndemnul „să fim treji” cu „să veghem” (1 Tesaloniceni 5.6,7; 1 Petru 1.13; 4.7; 5.8). Aici Însuși Domnul este Cel care ne recomandă: „Fiți atenți la voi înșivă, ... vegheați deci, rugându-vă în orice timp” (v. 34,36).

Căpeteniile poporului sunt încurcate în realizarea planurilor lor criminale, deoarece știu că mulțimea găsește plăcere în a-L asculta pe Isus (cap. 19.48). Dar Satan le vine în ajutor. El și-a pregătit instrumentul: Iuda, iar acum intră în el, substituind voința nefericitului ucenic care, în curând, va ajunge să-și încheie groaznicul drum. Când este vorba să celebreze Paștele – și Cina, astăzi – nimic nu este lăsat la inițiativa ucenicilor. Isus le cere să facă pregătiri, dar El așteaptă și să fie întrebare, pentru a le descoperi unde trebuia să aibă loc. Câți creștini, în loc să pună această întrebare Domnului, au ales ei singuri locul lor pentru strângere! Cu toate acestea, totul este atât de simplu: ei nu trebuiau decât să meargă după omul care ducea ulciorul cu apă, simbol al Duhului Sfânt prezentând Cuvântul. Camera mare așternută gata sugerează că este loc pentru toți cei credincioși acolo unde Se află Domnul Isus. „Am dorit mult ...”, le spune El alor Săi atunci când a sosit ceasul. Câtă dragoste! Domnul le vorbea nu despre o favoare pe care le-a făcut-o El lor, ci despre o nevoie a propriei Sale inimi, «ca și cum cineva, înainte de a-și părăsi familia, dorește să mai aibă cu ea încă o strângere de rămas-bun» (J.N.D.).

Este cea din urmă stare de vorbă a Învățătorului cu ucenicii Săi. Dar ce fac ei în timpul acestui sfânt moment? Își disputau întâietatea: „care dintre ei să fie considerat a fi mai mare”! Cu câtă răbdare și cu câtă blândețe îi mustră Domnul! Pentru o ultimă dată El le amintește (de asemenea și nouă) că a fi mare înseamnă a-i sluji pe alții. Aceasta El Însuși n-a încetat să facă (comp. v. 27 cu cap. 12.37). Și nu numai că nu le-a adresat niciun reproș, ci chiar a găsit plăcere în a recunoaște devotamentul și credințioșia lor: „voi sunteți aceia care ați rămas mereu cu Mine în încercările Mele” (v. 28). Totuși, pentru ucenicii cei subrezi mai erau ispite care riscuau să le răstoarne credința. Atunci Isus le descoperă în ce fel îi slujește și îi va sluji de atunci încolo pe ai Săi: mijlocind pentru ei înainte să vină încercarea și susținându-i în timp ce trec prin încercare (Ioan 17.9,11,15). Cât timp fusese cu ei, n-au avut nevoie de nimic; El Se îngrijise de toate și îi protejase. Acum, când urma să-i părăsească, le venea rândul să lupte pe socoteala lor – dar nu cu armele cărnii (v. 38; 2 Corinteni 10.4), nici „împotriva cărnii și sângelui” (Efeseni 6.12). La acest ceas se apropie Satan, adversarul înspăimântător (1 Petru 5.8).

Această relatare solemnă a scenei din Ghetsimani prezintă detalii pe care numai Luca ni le redă. Acolo Îl vedem pe Isus în genunchi, în versetul 41; un înger I se arată ca să-L întărească, în versetul 43. Era neliniștea luptei și știm ce inamic avea de înfruntat. Lupta a fost atât de crâncenă, încât, la un moment dat, „suda Lui s-a făcut ca picături mari de sânge” (v. 44). Dar tocmai această neliniște arată perfecțiunea Lui – pentru că răul adesea impresionează prea puțin inimile noastre împietrite, în timp ce, pentru Omul sfânt prin excelență, gândul de a purta păcatul nu putea decât să-L facă să Se înfioare și să Se îngrozească. Apoi Isus vine la ucenicii Săi, pe care îi găsește dormind. Copleșiți de somn pe munte în prezența gloriei Sale (9.32), la fel sunt și aici, în fața suferințelor Sale! El îi învățase să ceară „nu ne duce în ispită, ci scapă-ne de rău” (cap. 11.4; Matei 6.13). De s-ar fi rugat ei așa în ceasul când se apropia Satan...! Iată-l pe Iuda și gloata care-l însoțește. Este minunat să vedem cum Domnul, Cel care cu câteva clipe înainte traversase cea mai aprigă luptă, arată acum înaintea oamenilor o răbdare, un har și un calm desăvârșite (v. 51).

Sărmanul Petru! În timp ce Isus Se ruga, Petru dormea; în timp ce El Se lăsa luat și purtat „ca un miel blând dus la înjunghiere” (Ieremia 11.19; Isaia 53.7), Petru lovea cu sabia; în timp ce Domnul mărturisea adevărul înaintea oamenilor, Petru rostea minciună și de trei ori se lepăda de El! Se așezase în curte în tovărășia celor care veniseră să-L aresteze pe Învățătorul său și care vorbeau împotriva Lui (Psalmul 69.12 și Psalmul 1.1b). Cum ar fi putut el să dea mărturie de pe o asemenea poziție? O simplă privire a Domnului zdrobește inima bietului ucenic cu mult mai mult decât ar fi putut-o face reproșurile. O, ce privire! Ea pătrunde în conștiința lui și începe acolo o lucrare de restaurare. Această tăgăduire, atât de dureroasă pentru Domnul, se adaugă peste toate insultele primite (v. 63-65). Oamenii răi înaintea cărora S-a aflat au fost și ei siliți să recunoască faptul că „Fiul Omului” (v. 69) este în același timp „Fiul lui Dumnezeu” (v. 70). Iată pentru ce Isus poate să le răspundă: „voi ziceți că Eu sunt”; și, de asemenea, iată pentru ce ei sunt infinit mai vinovați, condamnându-L după astfel de cuvinte!

Unanimitatea împotriva lui Isus se face cu ușurință. Mai-marii poporului se ridică toți împreună pentru a-L conduce la Pilat, singurul care are dreptul să-L condamne la moarte. De ce își acuză ei prizonierul? De pervertire adusă națiunii, cu alte cuvinte, de deturnare spre rău – când El nu a căutat nimic altceva decât să aducă inima poporului la Dumnezeu. De interdicere a da tribut Cezarului – când, dimpotrivă, El spusese: „dați deci Cezarului cele ale Cezarului ...” (cap. 20.25). Dar aceste minciuni nu au asupra lui Pilat efectul pe care îl așteptau iudeii. În dezorientarea sa, guvernatorul caută un mijloc de a se sustrage. Îl trimite pe Isus la Irod, cel care încearcă în privința Sa un amestec de teamă (cap. 9.7), de ură (cap. 13.31) și de curiozitate (v. 8). Când însă nu îi este satisfăcută curiozitatea, acest om sus-pus își descoperă toată josnicia morală: batjocorește cu plăcere un prizonier fără apărare, despre care auzise că făcuse atâtea minuni ale dragostei. Apoi Irod, decepționat, Îl trimite înapoi la Pilat. Privindu-L pe Cel purtat astfel, batjocorit și disprețuit, inimile noastre se bucură gândindu-se la clipa când El va apărea în glorie și când fiecare va trebui să recunoască, spre gloria lui Dumnezeu Tatăl, că El este Domn (Isaia 53.3; Filipeni 2.11).

Mai încurcat ca oricând, Pilat adună preoții, mai-marii și poporul și afirmă în fața lor, în trei rânduri, că el n-a găsit în Isus nimic vrednic de moarte. Dar insistența lui de a-L elibera nu face altceva decât să întărească poporul să ceară răstignirea Lui. O mulțime se arată cu ușurință lașă și crudă, pentru că, sub anonimat, omul dă frâu liber celor mai josnice porniri, și aceasta cu atât mai mult când este împinsă de conducătorii ei. În final, strigătele lor au biruit și, în schimbul eliberării ucigașului Baraba, ei obțin ca Isus să fie „lăsat în voia lor” (v. 25), pentru că, pentru Pilat, om fără scrupule, viața unui om are mai puțin preț decât favoarea popularității. Printre cei care însoțesc Condamnatul nevinovat, mulți sunt cuprinși de milă și plâng. Emoția însă nu este o dovadă a lucrării lui Dumnezeu în inimă, pentru că, altfel, acele femei s-ar fi plâns pe ele însele și ar fi plâns și cetatea criminală, așa cum făcuse Isus în capitolul 19.41. Mulți sunt emoționați de viața minunată a Domnului Isus și indignați de nedreptățile pe care le-a suferit El, fără să se gândească la păcatele lor și la faptul că și ei personal sunt răspunzători de moartea Lui (Isaia 53.6).

Isus este condus pe acest sinistru deal al Căpățânii, unde este crucificat între doi tâlhari. „Tată, iartă-i ...”, acesta este răspunsul sublim la tot răul pe care l-au făcut oamenii (comp. cu cap. 6.27). Dacă ei se pocăiesc, atunci crima lor – cea mai odioasă din istoria omenirii – va fi ispășită prin chiar moartea Lui. La cruce, unde sunt prezenți toți, de la conducători (v. 35) până la cei mai nenorociți răufăcători (v. 39), întreaga răutate a inimii omenești se descoperă cu nerușinare: priviri sfidătoare, ocări, provocări, injurii grosolane... Dar iată că un dialog minunat se angajează între Mântuitorul răstignit și celălalt tâlhar, convins de păcat (v. 41). Luminat de Dumnezeu, el vede în Omul disprețuit și încununat cu spini, care va muri alături de el, o jertfă sfântă și un împărat slăvit (v. 42). Și primește o promisiune de neprețuit (v. 43). Astfel, chiar de pe cruce, Domnul gustă deja un prim rod al chinurilor sufletului Său. După ultimele trei ceasuri de întuneric de nepătruns, Isus regăsește relațiile întrerupte în timpul cât tocmai a fost părăsit. Și, cu seninătate deplină, își încredințează duhul în mâinile Tatălui Său. Moartea Celui drept este ocazia celei din urmă mărturii pe care Dumnezeu o face să fie adusă prin centurionul roman (v. 47).

Intervenția lui Iosif din Arimateea ne arată că harul atinsese, în acest om, pe de o parte, pe unul dintre cei bogați, puși atât de des în discuție de către Luca (vezi cap. 18.24; Matei 27.57), și, pe de altă parte, pe unul dintre fruntașii poporului. Acest ucenic a fost special pregătit în vederea serviciului pe care-l împlineste acum: cel de a înmormânta trupul Domnului (cf. Isaia 53.9). Duhul ni le prezintă apoi pe aceste femei devotate despre care este repetat că îl însoțiseră pe Isus din Galileea (v. 49,55). Ele s-au ținut strâns la Golgota; apoi, cu mai multă dragoste decât pricepere, au pregătit miresme pentru a-l unge trupul; de asemenea le vedem ducându-se la mormânt în dimineața celei dintâi zile a săptămânii și având în acel loc o întâlnire minunată. Doi îngeri sunt acolo pentru a le anunța că pregătirile lor sunt fără rost: Cel pe care ele îl caută nu mai este în mormânt; a înviat. Experiența creștină a multor copii ai lui Dumnezeu nu merge mai departe de cruce. Întrebarea uimitoare de la sfârșitul versetului 5 ar putea fi lor adresată. Dragi prieteni, să ne bucurăm! Isus nu este numai un Mântuitor mort pe cruce pentru păcatele noastre. El este „viu în vecii vecilor” (Apocalipsa 1.18). Și noi trăim împreună cu El (Ioan 14.19)!

Doi ucenici merg triști pe drumul spre Emaus. După ce și-au pierdut speranța pământească într-un Mesia pentru Israel, se întorc acum la câmpurile și la treburile lor (Marcu 16.12). Misteriosul străin care li Se alătură le va schimba însă complet firul gândirii. El începe prin a se mira de lipsa lor de pricepere și de necredința lor (v. 25). Acestea două merg adesea împreună. Și de câte ori neștiința noastră nu rezultă din faptul că noi nu ne încredem (Evrei 11.3)! Apoi Domnul le deschide Scripturile acestor doi însoțitori de drum și le dezvăluie în ele „cele despre El” (v. 27). Să nu uităm niciodată aceasta: cheia Vechiului Testament și în special a profețiilor constă în a-L căuta în ele pe Isus! Remarcați cum Domnul Se lasă reținut de cei care au nevoie de El: „a intrat ca să rămână” cu acești doi ucenici (v. 29). De-am putea avea și noi această experiență! Și mai ales atunci când suntem descurajați și când împrejurările au luat o întorsătură nedorită de noi, să învățăm în prezența Lui să le acceptăm așa cum sunt. Încurajarea pe care ne-o dau Scripturile (Romani 15.4: „încurajarea Scripturilor”) ne va îndrepta apoi gândurile spre un Mântuitor viu și ne va face inimile să ardă.

Domnul ar fi putut să Se înalțe la cer în momentul învierii Sale. Dar dorea să-i întâlnească din nou pe iubiții Săi ucenici (Ioan 16.22); voia să le dea o dovadă nu numai a faptului că era viu, ci și că a rămas Om pentru totdeauna, același Isus pe care îl cunoscuseră, îl urmaseră și-l slujiseră aici, jos. Dragi copii ai lui Dumnezeu, Acela pe care-L vedem în cer nu este numai „un duh” (v. 37), nici numai un „străin” (v. 18) pentru inimile noastre. Este Isus al Evangheliilor, Fiul Omului, cum ni l-a prezentat Luca, Mântuitorul cel tandru, pe care vom fi învățați încă pe pământ să-L cunoaștem și să-L iubim. „Trebuie”, „trebuia”, „nu trebuia?” (v. 7,26,44,46). Tot planul lui Dumnezeu trebuia să se împlinească prin suferințele lui Hristos, dar și prin gloriile Sale. Domnul Isus alege ca Betania să fie locul din care El îi va părăsi pe ai Săi. El îi așază astfel, în chip simbolic, pentru timpul absenței Sale, pe un nou teren, în afara sistemului iudaic (v. 50): terenul vieții celei noi și al comuniunii (Ioan 12.1). Cel din urmă cuvânt al Domnului este o promisiune (v. 49), iar cel din urmă gest al Său, o binecuvântare (v. 50). El a plecat, dar inima alor Săi este plină de atunci încolo de bucurie și de laudă. Ca obiecte ale aceleiași iubiri, să-L celebrăm și noi pe Dumnezeul nostru, pe Tatăl nostru, și ne vom bucura într-un Mântuitor desăvârșit.

clickbible.org